

turistične sobe), a predvsem zaradi preslabelega marketinškega odnosa (reklamiranja) so rezultati slabši od pričakovanj. Teško je verjeti, da se bodo mladi, ki bodo ostali v regiji, začeli ponovno aktivneje ukvarjati s kmetijstvom. Kmetijstvo bo najbrž obstalo le kot del ponudbe turističnih kmetij. Samo po sebi pa se pri tem postavlja vprašanje, kakšen je in kakšen bo v bodoče odnos makroregionalnega in državnega središča do nove meje. V primeru, da bo nova meja le branik pred vplivi balkanizacije, bo območje svojo perifernost zgolj poglobilo, če pa se bodo tudi tu začele živahnejše prekomajne povezave, je možno, da bomo v prihodnje govorili o novi »evroregiji«.

Na primeru Haloz imamo priložnost spremljati razvoj obmejne regije od trenutka, ko je le-ta postala obmejna. Pravzaprav jo kot obmejno-periferno kljub administrativnim mejam lahko opredelimo že pred letom 1991 (močni procesi depopulacije, deagrariacije, prevlada primarnega in sekundarnega sektorja v zaposlitveni strukturi prebivalstva). Pomembno je, da lokalni prebivalci prenehajo gledati na mejo kot na tujek v pokrajini, ki otežuje njihovo življenje. Doseganje sožitja ljudi z novo mejo seveda ni kratkotrajen proces. Potreben bo čas, vendar je pri tem pomembno, da se le-ta učinkovito porabi.

1. *Atlas Slovenije. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1994.*
2. Gosar, A., Jeršič, M. 1995: *Slovenija – turistični vodnik. Mladinska knjiga. Ljubljana.*
3. Ilesič, S. 1979: *Pogledi na geografijo. Partizanska knjiga. Ljubljana.*
4. Klemenčič, V. 1993: *Geopolitični položaj Slovenije in teoretično metodološke osnove za opredelitev tipov obmejnih območij. Dela 10. Ljubljana.*
5. *Krajevni leksikon Slovenije. DZS. Ljubljana, 1995.*
6. *Prebivalstvo in gospodinjstva 1948, 1953, 1961 in 1971 ter stanovanja 1971, Popis prebivalstva in stanovanj v letu 1971, Prebivalstvo, knjiga 7, Rezultati po naseljih in občinah, 1975. Zvezni zavod za statistiko. Beograd.*

DOGODKI, OCENE, DRUŠTVA

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE AKAD. PROF. DR. SVETOZARJU ILEŠIČU Bibijana Mihevc

Običajno so okrogle obletnice rojstev, smrti ali velikih dogodkov tiste, ob katerih se največkrat spomimo življenja in dela posameznikov, ki so pomembno prispevali k razvoju stroke. 4. februarja 1999 ni bilo tako – ni bilo potrebno čakati na okrogle obletnice, da smo se poklonili spomenu na velikega znanstvenika in pedagoga, akademika prof. dr. Svetozarja Ilesiča. Na pobudo Zveze geografskih društev Slovenije, ob podpori osrednjih geografskih ustanov ter Ljubljanskega geografskega društva je bila na ta dan na hiši Ilesičevih na Trstenjakovi ulici 9 v Ljubljani odkrita spominska plošča akademiku prof. dr. Svetozarju Ilesiču. Odkrila sta jo slavnostni govornik, akademik prof. dr. Ivan Gams in predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, akademik prof. dr. France Bernik.

Odkritje spominske plošče je spremljala razstava Življenje in delo akademika prof. dr. Svetozarja Ilesiča, ki jo je pripravil Zemljepisni muzej Slovenije pri Inštitutu za geografijo. Ob njej sta akademik prof. dr. Igor Vršer in prof. dr. Jurij Kunaver spregovorila o življenju ter raziskovalnem in pedagoškem delu Svetozarja Ilesiča, katerega življenjska pot se je začela 8. junija 1907 v Ljubljani. Svetozar je po maturi na klasični gimnaziji leta 1925 vpisal študij geografije in zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je leta 1930 diplomiral, leta 1933 pa uspešno ubranil doktorsko disertacijo Kmečka naselja na vzhodnem Gorenjskem. Še istega leta se je zaposlil kot asistent na Geografskem inštitutu Filozofske fakultete. V študijskem letu 1936/37 se je strokovno izpopolnjeval v Franciji in leta 1940 postal privatni docent na Filozofski fakulteti. Leta 1942 je bil imenovan za docenta, od leta 1946 do 1950 je bil izredni, nato

Spominsko ploščo sta odkrila akademika prof. dr. Ivan Gams in prof. dr. France Bernik.

Spominska plošča akademiku prof. dr. Svetozarju Ilesiču na hiši Ilesičevih v Ljubljani.

pa do leta 1975 redni profesor na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Akad. prof. dr. Svetozar Ilesič je poleg raziskovalnega in pedagoškega dela opravljal številne funkcije. V letih 1960–63 je bil predstojnik Oddelka za geografijo Filozofske fakultete, v letih 1950 in 1953/54 dekan Prirodoslovno-matematične fakultete ter od leta 1950 do 1952 prorektor Univerze v Ljubljani. Od leta 1973 do 1976 je bil upravnik Inštituta za raziskovanje krasa SAZU, v letih 1977–1981 pa upravnik Geografskega inštituta Antona Melika SAZU. Leta 1970 je postal redni član SAZU in leta 1980 zamejski član Poljske akademije znanosti. Od leta 1958 do 1961 je bil predsednik Zveze geografskih društev Jugoslavije. Bil je tudi dolgoletni predsednik Geografskega društva Slovenije (1957–60 in 1962–64) in urednik njegovega glasila Geografski vestnik. Opus, ki obsega okoli 5000 objavljenih strani, odseva tudi Ilesičevo kritično odzivanje na družbeno-politična dogajanja v našem prostoru.

V raziskovalnem delu akad. prof. dr. Svetozarja Ilesiča posebej izstopajo prizadevanja na področju agrarne geografije, geografske regionalizacije in obravnavanja načelne, teoretske problematike geografske znanosti. Med svetovnima vojnoma se je kot asistent raziskovalno ukvarjal s fizično in agrarno geo-

Odkritja spominske plošče se je poleg svojcev udeležilo tudi veliko število geografov vseh generacij.

Odkritje spominske plošče je spremljala razstava Življenje in delo akademika prof. dr. Svetozarja Ilesiča.

grafijo. V ta čas sodijo njegove prve znanstvene raziskave o kmečkih naseljih in njihovih zemljiščih, iz katerih je pozneje nastala obsežna razprava Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem. Zanj je dobil Prešernovo nagrado za znanstvene dosežke za leto 1951. Leta 1959 je delo v razširjeni izdaji izšlo še v nemškem jeziku v Münchner Geographische Hefte in mu prineslo sloves enega vodilnih evropskih agrarnih in historičnih geografov. Zelo dejaven je bil v podkomisiji za izrabo tal pri Mednarodni geografski zvezi, katere sedež je bil na Inštitutu za geografijo Poljske akademije znanosti. Med svojim polstoletnim raziskovalnim delom je Svetozar Ilesič največ prispeval v zakladnico znanosti na področju agrarne geografije na Slovenskem.

V svojih številnih poročilih je akademik prof. dr. Svetozar Ilesič utemeljeval nasprotovanje delitvi geografije na fizično in družbeno. Zavzemal se je za enotno geografijo, kar je moč razbrati v mnogih objavljenih člankih od leta 1948 do leta 1983. Po lastni presoji je zbral najpomembnejše dosežke svojega dela in jih leta 1979 objavil v knjigi Pogledi na geografijo. Nacrtoval je tudi pripravo geografske monografije Slovenije, a mu žal to zaradi bolezni ni več uspelo.

Stiri desetletja je akademik prof. dr. Svetozar Ilesič opravljal pedagoško delo univerzitetnega predavatelja.

Akad. prof. Ivan Gams v pogovoru z gospo Meto Ilesič (vse fotografije Milan Orožen Adamič).

Po drugi svetovni vojni se je namreč zelo razširil tedanji Geografski inštitut, današnji Oddelek za geografijo Filozofske fakultete, vendar bolj po številu študentov kot po številu predavateljev. Kot profesor in večletni predstojnik je s svojim delom prispeval k izobraževanju povojnih generacij geografov na univerzi. Za več predmetov je napisal skripta in kasneje na njihovi osnovi številne regionalno-geografske učbenike. Učitelje geografije je seznanjal z novostmi in jih usmerjal pri nadaljnjem pedagoškem delu. Bil je mentor mnogim doktorantom. Danes nosi po njem ime permanentno izobraževanje učiteljev geografije – Ilesičevi dnevi.

Za svoje delo je prejel številna visoka državna odlikovanja – leta 1979 je prejel nagrado Avnoja. Leta 1977 je postal zaslužni profesor ljubljanske univerze, leta 1982 častni doktor mariborske univerze, zaslužni profesor ljubljanske univerze, bil je častni član mnogih tujih geografskih društev in častni predsednik Geografskega društva Slovenije, katerega naslednica Zveza geografskih društev Slovenije se mu je simbolično poklonila z odkritjem spominske plošče.

EUROGEO KONFERENCA 1998 Tatjana Resnik Planinc

11. EUROGEO konferenca je potekala od 25. do 27. septembra 1998 v Luksemburgu. Udeležilo se je 37 predstavnikov 24 društev oziroma zvez učiteljev geografije iz 22 evropskih držav. Evropska mreža društev učiteljev geografije organizira EUROGEO konferenco vsaki dve leti.

Konferenco je s pozdravnim govorom otvoril predsednik konference Remi Frideres iz Luksemburga. Pozdravnemu govoru je sledila predstavitev države Luksemburg, ki jo je strokovno in izredno zanimivo podal dr. Jean-Claude Grosbusch. Henk Meijer, tajnik EUROGEA, je v govoru, ki je sledil predstavitvi, opisal njegovo delovanje v preteklih dveh letih. Ob tem je poudaril zelo pereč problem financiranja EUROGEA. Od leta 1980 do leta 1992 ga je v celoti financirala Evropska zveza. Leta 1994 so financirali le še 40 %, zmanjšal pa se je tudi prispevek za publikacijo. Ostale stroške je krila tisto leta danska vlada. Leta 1996 je avstrijska vlada pokrila 55 % stroškov konference. Posledično je to vodilo tudi v zmanjšanje naklade Bulletina. Leta 1998 je Evropska zveza krila le 35 % stroškov, obenem pa smo izvedeli, da je bil to njen zadnji prispevek k organizaciji stalnih konferenc in k izdajanju Bulletina. Meijer je poudaril, da se je število sodelujočih društev oziroma zvez od desetih ob ustanovitvi EUROGEA dvignilo na trideset, kar vsekakor ni zane-marljiv podatek.

Naslednji dan se je konferenca začela z govorom Julesa Christophorya, direktorja predstavništva Evrop-

ske komisije v Luksemburgu, ki je na kratko predstavil delovanje centra Jean-Monnet, v katerem je potekala konferenca. Center Jean-Monnet je sedež vodstva Evropske komisije, ki omogoča povezavo med državami članicami in Brusljem. V stavbi, ki je ena največjih evropskih zgradb, domuje 2.000 pisarn s 3.000 zaposlenimi pri Evropski komisiji. To predstavlja le petino zaposlenih pri Komisiji. Ostalo osebje dela v Bruslju. V Luksemburgu poteka administrativno, finančno in pravno delo Evropske komisije.

Profesor dr. Harwig Haubrich, predstavnik Komisije za geografsko izobraževanje pri Mednarodni geografski zvezi, je sodelujoče pozval k razmišljanju o poučevanju o Evropi. Predstavil je niz različnih percepcij Evrope na tematskih zemljevidih s posebnim poudarkom na zemljevidih Evropskih regij. V nadaljevanju se je spraševal o solidarnosti in altruizmu v Evropski zvezi in predavanje zaključil s vprašanjem, ki bi si ga morali zastaviti vsi učitelji geografije: »Ali so naši učenci pripravljeni na prihodnosti?«

V nadaljevanju konference je Ben Fayot, član Evropskega parlamenta, opisal pot Luksemburga »v Evropo«, dr. Andrew Convey, predstavnik britanske Geografske zveze, pa je govoril o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti EUROGEA. Do leta 1994 je bilo delo EUROGEA oziroma »Mreže« osredotočeno predvsem na konstruktivne odgovore na različne resolucije Evropske zveze, organiziranje konferenc in izdajanje Bulletina. Na konferenci v Parizu leta 1994 je bilo sklenjeno, da bo sodelovanje v »Mreži« odprto za vsa evropska društva učiteljev geografije, da se ustanovi stalno tajništvo EUROGEA, da mora vsako sodelujoče društvo plačevati redno letno članarino in da se »Stalna konferenca društev učiteljev geografije«, kakor se je imenovalo to telo do takrat, preimenuje v EUROGEO – Evropsko mrežo društev (zvez) učiteljev geografije, publikacija pa v EUROGEO – Bulletin.

V prihodnosti naj bi EUROGEO v prvi vrsti deloval kot organizacija, ki oskrbuje svoje člane z informacijami, uporabnimi pri pouku geografije, kot so na primer informacije o Evropski zvezi, o posameznih državah članicah Evropske zveze, o posameznih evropskih državah ter o Evropi kot celoti. Pisarno v Utrechtu, ki je delovala kot tajništvo EUROGEA, so zaradi pomanjkanja sredstev maja 1999 zaprli. Dotedanji tajnik Meijer je pripravljen z delom nadaljevati do leta 2000, seveda v sodelovanju z organizatorji konferenc leta 1998 in 2000. Popolnoma nova in zelo pomembna naloga, ki si jo je zadal EUROGEO, pa je postavitev in delovanje strani na Internetu – »EUROGEO Website«. Le to je predstavil Laurent Frideres, študent geografije na univerzi v Cambridgeu.

Prihodnost EUROGEA – razprava in sklepi:

1. EUROGEO mora nadaljevati s svojim delom ne glede na obstoječe probleme. Konferenca 2000 naj bi bila v Edinburghu, leta 2002 pa verjetno v Bukarešti.